

บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติร่างรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๙

ความเป็นมา

การออกเสียงประชามติเป็นกลไกที่นำมาเสริมทฤษฎีตัวแทนของประชาชน โดยให้สิทธิแก่ประชาชนในการตัดสินใจต่อกิจการหรืองานใด ๆ สนับสนุนหลักการสำคัญของระบอบประชาธิปไตยอย่างแท้จริง นอกจากการให้สิทธิประชาชนออกเสียงประชามติในเรื่องเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญแล้ว บางประเทศยังเปิดโอกาสให้มีการออกเสียงประชามติในเรื่องอื่น ๆ เช่น ร่างกฎหมายหรือนโยบายที่สำคัญหรือกิจการอื่นที่ส่งผลกระทบต่อประชาชน

ในการออกเสียงประชามติในประเทศไทยได้ยึดแนวคิดสากลเกี่ยวกับหลักประชาธิปไตยเป็นต้นแบบ โดยรัฐธรรมนูญของไทยที่มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการทำประชามติ ได้แก่

๑. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๙๒ มาตรา ๑๗๔ – มาตรา ๑๗๖
๒. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๑ มาตรา ๑๗๐ – มาตรา ๑๗๒
๓. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๗ มาตรา ๒๒๙ – มาตรา ๒๓๑

ในการออกเสียงประชามติของไทยในรัฐธรรมนูญ ๓ ฉบับ คือ ฉบับปี ๒๔๙๒, ฉบับปี ๒๕๑๑ และฉบับปี ๒๕๑๗ บัญญัติเรื่องการนำร่างรัฐธรรมนูญฉบับแก้ไขเพิ่มเติมมาให้ประชาชนออกเสียงประชามติไว้ทำนองเดียวกัน หากพระมหากษัตริย์ทรงพระดำริเห็นว่า ร่างรัฐธรรมนูญที่นำขึ้นทูลเกล้าฯ กระทั่งผลประโยชน์ได้เสียสำคัญของประเทศหรือประชาชน และทรงพระราชดำริเห็นสมควรให้ประชาชนได้วินิจฉัย พระมหากษัตริย์ย่อมทรงไว้ซึ่งพระราชอำนาจ ที่จะให้ประชาชนทั่วประเทศออกเสียงเป็นประชามติว่าเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบในร่างรัฐธรรมนูญนั้น

๔. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๔ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๒๑๑ ปันรศ – มาตรา ๒๑๑ โสฬส กล่าวคือ การกำหนดกรณีที่จะร่างรัฐธรรมนูญที่สภาร่างรัฐธรรมนูญยกร่างเสร็จแล้ว แต่รัฐสภามีคะแนนเสียงให้ความเห็นชอบไม่ถึงกึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภาให้ดำเนินการจัดให้มีการประชามติเพื่อประชาชนออกเสียงลงคะแนนว่าจะเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบกับร่างรัฐธรรมนูญที่สภาร่างรัฐธรรมนูญเสนอ

๕. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๑๔ กล่าวคือ ในกรณีที่คณะรัฐมนตรีเห็นว่ากิจการในเรื่องใดอาจกระทบถึงประโยชน์ได้เสียของประเทศชาติหรือประชาชน นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีอาจปรึกษาประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานวุฒิสภาประกาศในราชกิจจานุเบกษาให้มีการออกเสียงประชามติได้ และประกาศดังกล่าวต้องกำหนดวันให้ประชาชนออกเสียงประชามติซึ่งต้องไม่เกิน ๙๐ วันแต่ไม่ช้ากว่า ๑๒๐ วันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาและวันออกเสียงประชามติต้องกำหนดเป็นวันเดียวกันทั่วราชอาณาจักร

๖. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๙ มาตรา ๒๙ กล่าวคือ เมื่อสภาร่างรัฐธรรมนูญจัดทำร่างรัฐธรรมนูญเสร็จแล้ว ให้เผยแพร่ให้ประชาชนทราบและจัดให้มีการออกเสียงประชามติว่าจะให้ความเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบร่างรัฐธรรมนูญทั้งฉบับ อย่างไรก็ตามแม้ว่ารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยหลายฉบับจะมีบทบัญญัติรับรองเรื่องการออกเสียงประชามติไว้ แต่ในทางปฏิบัติยังไม่เคยจัดให้มีการออกเสียงประชามติในระดับชาติ ดังนั้น จะเห็นได้ว่าการออกเสียงประชามติ ตามมาตรา ๒๙ วรรคสองของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พ.ศ. ๒๕๔๙ เป็นการออกเสียงประชามติระดับชาติครั้งแรกของประเทศไทย

๗. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๕๕๙ ที่กำหนดว่า เมื่อคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจัดทำร่างรัฐธรรมนูญเสร็จแล้ว ให้แจ้งคณะรัฐมนตรีและสภานิติบัญญัติแห่งชาติทราบ และให้คณะรัฐมนตรีแจ้งคณะกรรมการการเลือกตั้งทราบโดยเร็ว เพื่อดำเนินการจัดให้มีการออกเสียงประชามติตามมาตรา ๓๔ และให้คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจัดทำคำอธิบายสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญโดยสรุปในลักษณะที่ประชาชนจะสามารถเข้าใจเนื้อหาสำคัญ ๆ ของร่างรัฐธรรมนูญได้โดยสะดวก และส่งให้คณะกรรมการการเลือกตั้งภายใน ๑๕ วันนับแต่วันถัดจากวันที่แจ้งคณะรัฐมนตรี นอกจากนี้ ยังกำหนดให้เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งในการดำเนินการจัดให้มีการออกเสียงประชามติและประกาศผลการออกเสียงประชามติ และจัดพิมพ์ร่างรัฐธรรมนูญและคำอธิบายสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญ เพื่อเผยแพร่ด้วยวิธีการใดๆ ให้ประชาชนทราบได้โดยสะดวกและเป็นการทั่วไป

พระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติร่างรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๙ ซึ่งสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้ให้ความเห็นชอบในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๒๒/๒๕๕๙ วันพฤหัสบดีที่ ๗ เมษายน ๒๕๕๙ เห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย จึงเป็นกลไกสำคัญเพื่อขับเคลื่อนการออกเสียงประชามติร่างรัฐธรรมนูญฉบับที่ ๒๐ ของไทย

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๓ ตอนที่ ๓๔ ก วันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๕๙ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๒๓ เมษายน ๒๕๕๙ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ ประธานกรรมการการเลือกตั้ง

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๕๕๙ มาตรา ๓๔/๑ บัญญัติให้เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งในการดำเนินการจัดให้มีการออกเสียงประชามติ โดยหลักเกณฑ์ วิธีการ และกำหนดเวลาในการจัดให้มีการออกเสียงประชามติ คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้มีสิทธิออกเสียงประชามติ การเผยแพร่ร่างรัฐธรรมนูญและคำอธิบายสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญ การออกเสียงประชามติ การนับคะแนน บัตรเสีย และการประกาศผลการออกเสียงประชามติให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติร่างรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๙ แบ่งเนื้อหาเป็น ๓ หมวด โดยมีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๖๖ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. กำหนดบทนิยามความหมายในพระราชบัญญัตินี้ ดังต่อไปนี้ (มาตรา ๓)

“คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ” หมายความว่า คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๑) พุทธศักราช ๒๕๕๘

“ร่างรัฐธรรมนูญ” หมายความว่า ร่างรัฐธรรมนูญที่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจัดทำขึ้นและต้องจัดให้มีการออกเสียง

“การออกเสียง” หมายความว่า การออกเสียงประชามติตามมาตรา ๓๔/๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๕๕๙

“ผู้มีสิทธิออกเสียง” หมายความว่า ผู้มีสิทธิออกเสียงประชามติซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๕๕๙ และตามพระราชบัญญัตินี้

“วันออกเสียง” หมายความว่า วันที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนดให้เป็นวันออกเสียงประชามติ

“เขตออกเสียง” หมายความว่า ท้องที่ที่กำหนดเป็นเขตออกเสียงประชามติ

“หน่วยออกเสียง” หมายความว่า ท้องถิ่นที่กำหนดให้ทำการลงคะแนนออกเสียงประชามติ

“ที่ออกเสียง” หมายความว่า สถานที่ที่กำหนดให้ทำการลงคะแนนออกเสียงประชามติและให้หมายความรวมถึงบริเวณที่กำหนดขึ้นโดยรอบที่ออกเสียงประชามติ

“จังหวัด” หมายความว่า รวมถึง กรุงเทพมหานคร

๒. กำหนดให้รัฐอุดหนุนหรือจัดสรรค่าใช้จ่ายแก่คณะกรรมการการเลือกตั้งและหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่สนับสนุนการออกเสียงเพื่อการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ รวมทั้งกำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจจ่อกระเปียบ ประกาศ หรือคำสั่งให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งเมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งได้รับมอบร่างรัฐธรรมนูญจากคณะรัฐมนตรีและในกรณีได้รับมอบประเด็นเพิ่มเติมจากสภานิติบัญญัติแห่งชาติเพื่อดำเนินการให้มีการออกเสียงให้ถือว่าการดำเนินการของคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ตามมาตรา ๑๐ (๑) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๕๐ และตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๔ – มาตรา ๖)

๓. กำหนดให้บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นและเผยแพร่ความคิดเห็นเกี่ยวกับการออกเสียงโดยสุจริตและไม่ขัดต่อกฎหมาย (มาตรา ๗)

๔. การจัดพิมพ์ร่างรัฐธรรมนูญ การเผยแพร่ร่างรัฐธรรมนูญและกระบวนการและขั้นตอนการออกเสียง (หมวด ๑)

๔.๑ กำหนดให้ในกรณีที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติมีมติเสนอประเด็นเพื่อให้คณะกรรมการการเลือกตั้งให้มีการออกเสียงเพิ่มเติม ให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติจัดทำคำอธิบายหลักการและเหตุผลของประเด็นดังกล่าวส่งให้แก่คณะกรรมการการเลือกตั้งภายใน ๑๐ นับแต่วันถัดจากวันที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติเสนอประเด็นเพิ่มเติม (มาตรา ๘)

๔.๒ กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีหน้าที่จัดพิมพ์และเผยแพร่ร่างรัฐธรรมนูญ คำอธิบายสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญ และประเด็นเพิ่มเติม พร้อมคำอธิบายหลักการและเหตุผลของประเด็น รวมถึงเผยแพร่กระบวนการและขั้นตอนการออกเสียงให้ประชาชนได้รับทราบอย่างทั่วถึง ทั้งนี้ คณะกรรมการการเลือกตั้งอาจมอบหมายให้บุคคลหรือคณะบุคคลคณะหนึ่งหรือหลายคณะดำเนินการเพื่อเผยแพร่ และประชาสัมพันธ์ด้วยก็ได้ (มาตรา ๙)

๔.๓ กำหนดให้คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ และกรรมการ อนุกรรมการ และเจ้าหน้าที่ของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดำเนินการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ทำความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับบทบัญญัติและสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญให้แก่ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป และให้หน่วยงานของรัฐเจ้าหน้าที่ของรัฐทุกหน่วยสนับสนุนให้ความร่วมมือและช่วยเหลือในการปฏิบัติหน้าที่ดำเนินการดังกล่าวตามที่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญร้องขอโดยไม่ถือว่าเป็นการจูงใจให้ผู้มีสิทธิออกเสียงไม่ไปใช้สิทธิออกเสียงหรือออกเสียงอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือไม่ออกเสียง และในกรณีที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติเสนอประเด็นให้คณะกรรมการการเลือกตั้งจัดให้มีการออกเสียงเพิ่มเติม ให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติดำเนินการเผยแพร่

และประชาสัมพันธ์เพื่อทำความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับสาระสำคัญของประเด็นเพิ่มเติมดังกล่าวให้แก่ประชาชนทราบเป็นการทั่วไปด้วย (มาตรา ๑๐)

๔.๔ กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งดูแลให้การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการออกเสียงเป็นไปโดยสุจริตและมีให้มีการกระทำที่เป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ รวมถึงในการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ และการแสดงความคิดเห็น ให้สถานวิทยุกระจายเสียงและสถานีวิทยุโทรทัศน์ของรัฐจัดสรรเวลาออกอากาศตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด (มาตรา ๑๑ และมาตรา ๑๒)

๕. หลักเกณฑ์และวิธีการในการออกเสียง แบ่งเป็น ๙ ส่วน (หมวด ๒)

๕.๑ ส่วนที่ ๑ บททั่วไป

โดยกำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้ดำเนินการจัดและควบคุมการออกเสียงให้เป็นไปด้วยความสุจริตและเที่ยงธรรม และอาจแต่งตั้งบุคคลหรือคณะบุคคลคณะหนึ่งหรือหลายคณะเพื่อทำหน้าที่ให้ข้อเสนอแนะ ประสานให้ความช่วยเหลือ สนับสนุนแก่คณะกรรมการการเลือกตั้ง รวมทั้งติดตามให้มีการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ โดยให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจออกคำสั่งให้ข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจหรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐปฏิบัติภารกิจตามพระราชบัญญัตินี้ และให้คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดวันออกเสียงโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ทั้งนี้ การออกเสียงให้ใช้วิธีลงคะแนนโดยตรงและลับ และให้ผู้มีสิทธิออกเสียงลงคะแนนด้วยวิธีการกากบาทในบัตรออกเสียง (มาตรา ๑๓ – มาตรา ๑๕)

๕.๒ ส่วนที่ ๒ เจ้าพนักงานผู้ดำเนินการออกเสียง

๑) กำหนดอำนาจหน้าที่ของผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดซึ่งเป็นผู้ดำเนินการออกเสียงประจำเขตออกเสียง และกำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดซึ่งเป็นคณะกรรมการการออกเสียงประจำเขตออกเสียง เพื่อดำเนินการเกี่ยวกับการออกเสียง ซึ่งให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจแต่งตั้งหรือมอบหมายให้ผู้ดำเนินการออกเสียงประจำเขตออกเสียงหรือคณะกรรมการการออกเสียงประจำเขตออกเสียงแต่งตั้งคณะกรรมการ คณะบุคคล หรือบุคคลใดเป็นผู้ช่วยเหลือปฏิบัติงานในการออกเสียงได้ตามสมควร (มาตรา ๑๖)

๒) กำหนดให้แต่งตั้งผู้อำนวยการประจำหน่วยออกเสียง ๑ คน และคณะกรรมการประจำหน่วยออกเสียงไม่น้อยกว่า ๕ คน (ประธาน ๑ คน กรรมการไม่น้อยกว่า ๔ คน) เป็นเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการออกเสียงพร้อมกำหนดอำนาจหน้าที่ของบุคคลดังกล่าว (มาตรา ๑๗)

๓) กำหนดการดำเนินการในกรณีที่มีการประชุมประจำหน่วยออกเสียงมีจำนวนน้อยกว่า ๕ คน ซึ่งไม่ครบจำนวนตามมาตรา ๑๗ (๒) และการดำเนินการในกรณีที่ในวันออกเสียงมีการประชุมประจำหน่วยออกเสียงมาปฏิบัติหน้าที่ไม่ครบจำนวน รวมถึง ในกรณีที่ไม่มีกรรมการประจำหน่วยออกเสียงมาปฏิบัติหน้าที่ (มาตรา ๑๘)

๔) นอกจากที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจกำหนดวิธีปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการการออกเสียงประจำเขตออกเสียง ผู้อำนวยการการออกเสียงประจำเขตออกเสียง ผู้อำนวยการประจำหน่วยออกเสียง คณะกรรมการประจำหน่วยออกเสียง เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยหรือผู้ที่ได้รับแต่งตั้งให้ช่วยเหลือการปฏิบัติงานในการออกเสียง รวมทั้งให้มีอำนาจมอบหมายให้ผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ และพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามีหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยในการออกเสียง (มาตรา ๑๙)

๕) กำหนดในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ให้บุคคลดังต่อไปนี้เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา (๑) กรรมการการเลือกตั้ง เลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้ง (๒) ผู้อำนวยการการออกเสียงประจำเขตออกเสียง กรรมการการออกเสียงประจำเขตออกเสียง ผู้อำนวยการประจำหน่วยออกเสียง

กรรมการประจำหน่วยออกเสียง เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยและผู้ที่ได้รับแต่งตั้งให้ช่วยเหลือการปฏิบัติงานในการออกเสียง เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญานับแต่วันที่ได้รับการแต่งตั้งจนสิ้นสุดแห่งการงานในหน้าที่ โดยค่าตอบแทนของบุคคลตาม (๒) ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด (มาตรา ๒๐ – มาตรา ๒๑)

๕.๓ ส่วนที่ ๓ เขตออกเสียงและหน่วยออกเสียง

๑) กำหนดการออกเสียงให้ใช้เขตจังหวัดเป็นเขตออกเสียง เมื่อประกาศกำหนดวันออกเสียงแล้วให้คณะกรรมการการออกเสียงประจำเขตออกเสียงกำหนดหน่วยออกเสียงที่จะพึงมีในแต่ละเขตออกเสียง โดยคำนึงถึงความสะดวกในการเดินทางมาใช้สิทธิออกเสียงของผู้มีสิทธิออกเสียงโดยมีหลักเกณฑ์สำคัญคือ ใช้เขตหมู่บ้านเป็นเขตของหน่วยออกเสียง และถือเกณฑ์จำนวนผู้มีสิทธิออกเสียงหน่วยละ ๘๐๐ คน เป็นประมาณ และให้ดำเนินการประกาศหน่วยออกเสียงไม่น้อยกว่า ๒๐ วันก่อนออกเสียง โดยให้ปิดประกาศไว้ ณ ที่ออกเสียงหรือบริเวณใกล้เคียงกับที่ออกเสียง ส่วนการเปลี่ยนแปลงเขตของหน่วยออกเสียงให้กระทำได้โดยประกาศก่อนวันออกเสียงไม่น้อยกว่า ๒๐ วัน ยกเว้นในกรณีมีเหตุจำเป็นตามพระราชบัญญัตินี้กำหนด เช่น เกิดจลาจล อุทกภัย อัคคีภัย จะประกาศเปลี่ยนแปลงก่อนวันออกเสียงน้อยกว่า ๑๐ วันก็ได้ (มาตรา ๒๒ – มาตรา ๒๓)

๒) กำหนดหน่วยออกเสียง ให้คณะกรรมการออกเสียงประจำเขตออกเสียงกำหนดที่ออกเสียงของแต่ละหน่วยออกเสียงไว้ด้วยซึ่งต้องเป็นสถานที่ที่ประชาชนเข้าออกได้สะดวกและเหมาะสมพร้อมทั้งมีป้ายหรือเครื่องหมายแสดงขอบเขตบริเวณของที่ออกเสียงไว้ด้วย ตามลักษณะของท้องที่ และภูมิประเทศในการลงคะแนนออกเสียงของผู้มีสิทธิออกเสียง (มาตรา ๒๔)

๕.๔ ส่วนที่ ๔ ผู้มีสิทธิออกเสียง และบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิออกเสียง

๑) กำหนดคุณสมบัติของผู้มีสิทธิออกเสียง และลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิออกเสียง โดยผู้มีสิทธิออกเสียงต้องเป็นผู้มีสัญชาติไทยในกรณีที่มีสัญชาติไทยโดยการแปลงสัญชาติต้องได้รับสัญชาติไทยมาแล้วไม่น้อยกว่า ๕ ปี รวมถึงต้องมีอายุไม่ต่ำกว่า ๑๘ ปีบริบูรณ์ในวันออกเสียง และต้องมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตออกเสียงมาแล้วเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๙๐ วันถึงวันออกเสียง ส่วนลักษณะบุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิออกเสียงได้แก่ เป็นภิกษุ สามเณร นักพรต นักบวช หรืออยู่ในระหว่างถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง หรือคุมขังอยู่โดยหมายของศาล หรือวิกลจริต (มาตรา ๒๕ – มาตรา ๒๖)

๒) กำหนดในการจัดทำรายชื่อผู้มีสิทธิออกเสียง เมื่อมีการประกาศกำหนดวันออกเสียงให้คณะกรรมการออกเสียงประจำเขตออกเสียงหรือผู้ที่คณะกรรมการออกเสียงประจำเขตออกเสียงมอบหมายจัดทำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิออกเสียงของแต่ละหน่วยออกเสียง และปิดประกาศไว้ ณ ที่ออกเสียงไม่น้อยกว่า ๒๐ วันก่อนวันออกเสียง และแจ้งรายชื่อผู้มีสิทธิออกเสียงในทะเบียนบ้านไปยังเจ้าบ้านให้ทราบก่อนวันออกเสียงไม่น้อยกว่า ๑๕ วันด้วย และกำหนดการดำเนินการในกรณีที่ผู้อำนวยการการออกเสียงประจำเขตออกเสียงพบว่าการจัดทำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิออกเสียงมีความผิดพลาดให้รายงานต่อคณะกรรมการการออกเสียงประจำเขตออกเสียงเพื่อมีคำสั่งแก้ไข (มาตรา ๒๗)

๓) กำหนดสิทธิในการยื่นคำร้องขอเพิ่มชื่อลงในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิออกเสียงสำหรับกรณีที่ผู้มีสิทธิออกเสียงหรือเจ้าบ้านผู้ใดเห็นว่าตนหรือผู้มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านของตนไม่มีรายชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อดังกล่าว โดยเมื่อได้รับคำร้องแล้วให้คณะกรรมการการออกเสียงประจำเขตออกเสียง หรือผู้ที่คณะกรรมการออกเสียงประจำเขตออกเสียงมอบหมายดำเนินการตรวจสอบหลักฐานและพิจารณามีคำสั่งโดยเร็ว (มาตรา ๒๘)

๔) กำหนดสิทธิในการยื่นคำร้องเพื่อให้ถอนชื่อผู้ซึ่งไม่มีสิทธิออกเสียงจากบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิออกเสียงก่อนวันออกเสียงไม่น้อยกว่า ๑๐ วัน โดยผู้มีสิทธิออกเสียงมีสิทธิยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการการ

ออกเสียงประจำเขตออกเสียง หรือผู้ที่คณะกรรมการการออกเสียงประจำเขตออกเสียงมอบหมายเพื่อให้ถอนชื่อผู้ซึ่งไม่มีสิทธิออกเสียงออกจากบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิออกเสียง (มาตรา ๒๙)

๕. กำหนดให้คณะกรรมการการออกเสียงประจำเขตออกเสียงหรือผู้ที่คณะกรรมการการออกเสียงประจำเขตออกเสียง ถอนชื่อบุคคลซึ่งถูกศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งโดยการขีดชื่อผู้นั้นออกจากบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิออกเสียง (มาตรา ๓๐)

๕.๕ ส่วนที่ ๕ การลงคะแนนออกเสียง

๑) กำหนดให้การลงคะแนนเสียงกระทำได้โดยวิธีการลงคะแนนด้วยบัตรออกเสียงหลักเกณฑ์และวิธีการลงคะแนนเสียงให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด (มาตรา ๓๑)

๒) กำหนดลักษณะของหีบออกเสียงและลักษณะของบัตรออกเสียงโดยให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด (มาตรา ๓๒ – มาตรา ๓๓)

๓) กำหนดระยะเวลาเปิดการลงคะแนนออกเสียง ตั้งแต่ ๐๘.๐๐ นาฬิกา ถึงเวลา ๑๖.๐๐ นาฬิกา และก่อนเริ่มเปิดให้มีการลงคะแนนเสียงให้คณะกรรมการประจำหน่วยออกเสียงนับจำนวนบัตรออกเสียงทั้งหมดของหน่วยออกเสียงนั้น และปิดประกาศจำนวนบัตรออกเสียงไว้ในที่เปิดเผย ทั้งนี้ การเปิดให้มีการลงคะแนนออกเสียง และขั้นตอนและวิธีการลงคะแนนออกเสียง ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด (มาตรา ๓๔ – มาตรา ๓๕)

๔) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการแสดงตนของผู้มีสิทธิออกเสียงซึ่งประสงค์จะลงคะแนนออกเสียงให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด โดยให้ผู้มีสิทธิออกเสียงลงคะแนนออกเสียงได้ที่หน่วยออกเสียงที่ตนมีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อได้เพียงแห่งเดียว เว้นแต่เป็นผู้ซึ่งได้รับการแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่ในหน่วยออกเสียงอื่นที่อยู่นอกหน่วยออกเสียงที่ตนมีสิทธิ ให้สามารถลงคะแนนออกเสียงในหน่วยออกเสียงที่ตนต้องปฏิบัติหน้าที่ (มาตรา ๓๖ – มาตรา ๓๘)

๕) กำหนดให้มีการอำนวยความสะดวกสำหรับการลงคะแนนออกเสียงของบุคคลผู้พิการ หรือผู้สูงอายุไว้เป็นพิเศษ หรือจัดให้มีการช่วยเหลือในการลงคะแนนออกเสียงภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการประจำหน่วยออกเสียงแต่ให้การช่วยเหลือต้องให้บุคคลดังกล่าวลงคะแนนออกเสียงด้วยตนเอง เว้นแต่เป็นผู้พิการ ผู้ทุพพลภาพ ผู้สูงอายุที่มีลักษณะทางกายภาพไม่สามารถทำเครื่องหมายลงในบัตรออกเสียงได้ ทั้งนี้ การอำนวยความสะดวก การลงคะแนนออกเสียงและการลงทะเบียนเพื่อขอใช้สิทธิให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการตามระเบียบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด (มาตรา ๓๙)

๖) กำหนดให้คณะกรรมการประจำหน่วยออกเสียง ปิดการลงคะแนนและแจกจ่ายบัตรออกเสียงเมื่อถึงกำหนดเวลาปิดการลงคะแนนออกเสียง และทำเครื่องหมายในบัตรออกเสียงที่เหลืออยู่ให้เป็นบัตรออกเสียงที่ใช้ลงคะแนนออกเสียงมิได้ ปิดช่องใส่บัตรออกเสียงของหีบบัตรออกเสียงและจัดทำรายการเกี่ยวกับจำนวนบัตรออกเสียงทั้งหมด จำนวนผู้มาแสดงตนและรับบัตรออกเสียงและจำนวนบัตรออกเสียงที่เหลือตามหลักเกณฑ์วิธีการในการดำเนินการให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด (มาตรา ๔๐)

๗) กำหนดวิธีการดำเนินการในกรณีการลงคะแนนออกเสียงในหน่วยออกเสียงใดไม่สามารถกระทำได้นี้เนื่องจากเกิดจลาจล อุทกภัย อัคคีภัย เหตุสุดวิสัยหรือเหตุจำเป็นอย่างอื่น (มาตรา ๔๑)

๕.๖ ส่วนที่ ๖ การลงคะแนนออกเสียงสำหรับผู้มีสิทธิออกเสียงนอกจากเขตจังหวัด

กำหนดหลักเกณฑ์การลงคะแนนเสียงสำหรับผู้มีสิทธิออกเสียงซึ่งอยู่นอกเขตออกเสียงที่ตนมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน หรือมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตออกเสียงเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๙๐ วันนับถึงวันออกเสียง หากประสงค์จะขอใช้สิทธิลงคะแนนออกเสียงในจังหวัดที่ตนอยู่ ให้ยื่นคำขอลงทะเบียนก่อนวันออกเสียงอย่างน้อย ๓๐ วัน (มาตรา ๔๒)

๕.๗ ส่วนที่ ๗ การนับคะแนนออกเสียง

๑) เมื่อเสร็จสิ้นการลงคะแนนเสียงให้คณะกรรมการประจำหน่วยออกเสียงดำเนินการนับคะแนนออกเสียงของแต่ละหน่วยออกเสียงโดยเปิดเผย ถ้าการนับคะแนนออกเสียง ณ ที่ออกเสียงใดไม่สามารถกระทำได้ เช่น เกิดจลาจล อุทกภัย เป็นต้น ให้คณะกรรมการประจำหน่วยออกเสียงประกาศผลการนับคะแนนออกเสียงสำหรับหน่วยนั้น แล้วรายงานต่อคณะกรรมการออกเสียงประจำเขตออกเสียงเพื่อให้รายงานให้คณะกรรมการเลือกตั้งทราบโดยเร็ว ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการตามระเบียบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด (มาตรา ๔๓ – มาตรา ๔๔)

๒) กำหนดลักษณะบัตรออกเสียงที่เป็นบัตรเสีย เช่น บัตรปลอม บัตรที่มีใช้บัตรซึ่งกรรมการประจำหน่วยออกเสียงมอบให้ บัตรที่มีได้ทำเครื่องหมายลงคะแนนออกเสียง บัตรที่มีการเขียนข้อความหรือถ้อยคำอื่นลงไป บัตรที่ทำเครื่องหมายอื่นนอกจากเครื่องหมายกากบาท ฯลฯ และกรณีที่มีการออกเสียงมากกว่าหนึ่งประเด็นในบัตรออกเสียงเดียวกัน (มาตรา ๔๕ – มาตรา ๔๖)

๓) กำหนดเมื่อเสร็จสิ้นการนับคะแนนออกเสียง คณะกรรมการการเลือกตั้งอาจดำเนินการให้มีการรายงานผลการออกเสียงอย่างไม่เป็นทางการได้ แต่เมื่อแสดงผลการออกเสียงถึงร้อยละ ๙๕ ของจำนวนหน่วยออกเสียงให้หยุดการแสดงผลการออกเสียงต่อสาธารณะ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการเลือกตั้งกำหนด (มาตรา ๔๗)

๔) กำหนดให้คณะกรรมการประจำหน่วยออกเสียงดำเนินการตรวจสอบ กรณีผลการนับคะแนนออกเสียงไม่ตรงกับจำนวนบัตรออกเสียงที่ใช้ลงคะแนนออกเสียง โดยรายงานเหตุผล และส่งหีบบัตรออกเสียงพร้อมวัสดุอุปกรณ์การออกเสียงเพื่อรายงานต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งพิจารณาสั่งให้มีการนับคะแนนออกเสียงใหม่หรือสั่งให้มีการลงคะแนนออกเสียงใหม่ (มาตรา ๔๘)

๕.๘ ส่วนที่ ๘ การคัดค้านการออกเสียง

กำหนดวิธีการดำเนินการของคณะกรรมการการเลือกตั้ง เมื่อรับคำร้องคัดค้านว่าการออกเสียงในหน่วยออกเสียงใดไม่สุจริตและเที่ยงธรรมแล้ว ให้ดำเนินการไต่สวนและแสวงหาหลักฐานทั้งปวงเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงโดยพลัน ถ้าเห็นว่าการออกเสียงในหน่วยออกเสียงนั้นไม่สุจริตและเที่ยงธรรมให้มีคำสั่งให้ดำเนินการออกเสียงใหม่ในหน่วยออกเสียงนั้น ทั้งนี้ ต้องไม่ช้ากว่า ๓๐ วันนับแต่วันออกเสียง ซึ่งหลักเกณฑ์ และวิธีการพิจารณาคำร้องคัดค้านและการไต่สวนและแสวงหาหลักฐานให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด (มาตรา ๔๙ – มาตรา ๕๐)

๕.๙ ส่วนที่ ๙ การประกาศผลการออกเสียง

๑) กำหนดให้คณะกรรมการการออกเสียงประจำเขตออกเสียง รวมผลคะแนนออกเสียงจากทุกหน่วยออกเสียงภายในเขตออกเสียงที่ออกเสียงนอกเขตจังหวัด เพื่อรายงานผลการรวมคะแนนออกเสียงให้คณะกรรมการการเลือกตั้งทราบโดยเร็ว (มาตรา ๕๑)

๒) กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศผลการออกเสียงและจำนวนผู้มาใช้สิทธิออกเสียง แล้วรายงานนายกรัฐมนตรีทราบโดยเร็ว เมื่อได้รับรายงานผลการนับคะแนนออกเสียงจากหน่วยออกเสียงทุกหน่วยทั่วประเทศโดยไม่มีการร้องคัดค้าน (มาตรา ๕๒)

๓) กำหนดในกรณีที่การลงคะแนนเสียงหรือการนับคะแนนเสียงในหน่วยออกเสียงใดไม่สามารถกระทำได้ หรือปรากฏว่าจำนวนผู้มาใช้สิทธิออกเสียงไม่ตรงกับจำนวนบัตรออกเสียงที่ใช้ลงคะแนนออกเสียงหรือมีการคัดค้านการออกเสียง และคณะกรรมการการเลือกตั้งเห็นว่ากรณีดังกล่าวไม่เปลี่ยนแปลงผลการออกเสียง (มาตรา ๕๓)

๔) กำหนดในกรณีที่การลงคะแนนเสียงหรือการนับคะแนนเสียงในหน่วยออกเสียงใด ไม่สามารถกระทำได้ หรือปรากฏว่าจำนวนผู้มาใช้สิทธิออกเสียงไม่ตรงกับจำนวนบัตรออกเสียงที่ใช้ลงคะแนน ออกเสียง หรือมีการคัดค้านการออกเสียง และคณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดวันลงคะแนนออกเสียงใหม่ หรือมีคำสั่งให้ดำเนินการออกเสียงใหม่ ห้ามมิให้ผู้ใดเผยแพร่ผลการลงคะแนนออกเสียงของคณะกรรมการ การเลือกตั้ง ก่อนเวลาที่มีการประกาศผลการออกเสียงหากฝ่าฝืนให้ถือว่ากระทำการอันเป็นการขัดขวาง การปฏิบัติงานของคณะกรรมการการเลือกตั้ง (มาตรา ๕๔)

๖. การควบคุมการออกเสียงและบทกำหนดโทษ (หมวด ๓)

๖.๑ กำหนดห้ามมิให้กรรมการการเลือกตั้ง เลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้ง ผู้อำนวยการ การเลือกตั้งประจำจังหวัด กรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด อนุกรรมการ ผู้อำนวยการการออกเสียง ประจำเขตออกเสียง กรรมการการออกเสียงประจำเขตออกเสียง ผู้อำนวยการประจำหน่วยออกเสียง กรรมการ ประจำหน่วยออกเสียง เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย หรือผู้ที่ได้รับแต่งตั้งให้ช่วยเหลือการปฏิบัติงานในการออกเสียง จงใจไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ ทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำการอื่นใดเพื่อขัดขวางมิให้การเป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ประกาศหรือคำสั่งของคณะกรรมการการเลือกตั้ง รวมทั้งกำหนดโทษสำหรับการฝ่าฝืนกรณีดังกล่าว ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ ๑ ปีถึง ๑๐ ปี และปรับตั้งแต่ ๒๐,๐๐๐ บาทถึง ๒๐๐,๐๐๐ บาท และให้ศาลสั่ง เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนด ๑๐ ปี (มาตรา ๕๕)

๖.๒ กำหนดห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐใช้ตำแหน่งหน้าที่หรือปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย โดยมีขอบด้วยกฎหมาย กระทำการใด ๆ อันเป็นเหตุให้การออกเสียงไม่เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม และในกรณีมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าการฝ่าฝืนบทบัญญัติดังกล่าวให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจสั่ง ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นยุติหรือระงับการกระทำได้ รวมทั้งกำหนดโทษสำหรับการฝ่าฝืนกรณีดังกล่าว ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ ๑ ปีถึง ๑๐ ปี และปรับตั้งแต่ ๒๐,๐๐๐ บาทถึง ๒๐๐,๐๐๐ บาท และให้ศาลสั่ง เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนด ๑๐ ปี (มาตรา ๕๖)

๖.๓ กำหนดโทษสำหรับผู้กระทำการฝ่าฝืนข้อห้ามมิให้กระทำการเกี่ยวกับการออกเสียง (มาตรา ๖๑ (๑) - (๗))

- กำหนดโทษสำหรับผู้กระทำการ (๑) ผู้ที่ก่อความวุ่นวาย เพื่อให้การออกเสียงไม่เป็นไป ด้วยความเรียบร้อย (๒) ผู้ที่ให้ เสนอให้หรือสัญญาว่าจะให้ หรือจัดเตรียม เพื่อจะให้ทรัพย์สินหรือผลประโยชน์ อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้แก่ผู้ใด เพื่อจะจงใจให้ผู้มีสิทธิ ออกเสียงไม่ไปใช้สิทธิออกเสียง หรือออกเสียง อย่างใดอย่างหนึ่งหรือไม่ออกเสียง (๓) ผู้ที่หลอกลวง บังคับ ชูเชื้อ หรือใช้อิทธิพลคุกคาม เพื่อให้ผู้มีสิทธิ ออกเสียงไม่ไปใช้สิทธิออกเสียง ออกเสียงอย่างใด อย่างหนึ่งหรือไม่ออกเสียง หรือเพื่อให้สำคัญผิดในวัน เวลา ที่ออกเสียงหรือวิธีการลงคะแนนออกเสียง หรือ (๔) ผู้ที่เปิด ทำลาย ทำให้เสียหาย ทำให้เปลี่ยนแปลง ทำให้ สูญหาย ทำให้ไร้ประโยชน์นำไป หรือขัดขวางการส่งซึ่งหีบบัตรออกเสียงหรือบัตรออกเสียงประชามติ เว้นแต่ เป็นการดำเนินการ ตามอำนาจหน้าที่โดยชอบด้วยกฎหมาย (๕) ผู้ที่เล่นหรือจัดให้มีการเล่น การพนันขึ้นต่อใด ๆ อันมีผลเป็นการจงใจให้ผู้มีสิทธิออกเสียงไม่ไปใช้สิทธิออกเสียง หรือออกเสียงอย่างใดอย่างหนึ่งหรือไม่ออกเสียง หรือ (๖) ผู้ที่เรียก รับ หรือยอมจะรับเงิน ทรัพย์สินหรือผลประโยชน์อื่นใดสำหรับตนเองหรือผู้อื่น เพื่อจะ ไม่ไป ใช้สิทธิออกเสียง หรือออกเสียงอย่างใดอย่างหนึ่งหรือไม่ออกเสียง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๑๐ ปี และปรับ ไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท ทั้งนี้ ศาลอาจสั่งให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดไม่เกิน ๕ ปีด้วยก็ได้

- กำหนดโทษสำหรับผู้กระทำการ (๗) ผู้ที่ขาย จำหน่าย แจกจ่าย หรือจัดเลี้ยงสุราทุกชนิด ในเขตออกเสียงระหว่างเวลา ๑๘.๐๐ นาฬิกา ของวันก่อนวันออกเสียงจนถึงวันออกเสียง ต้องระวางโทษ จำคุกไม่เกิน ๖ เดือน หรือปรับไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

๖.๔ กำหนดโทษสำหรับผู้ที่ย้ายยานพาหนะนำผู้มีสิทธิออกเสียงไปหรือนำกลับไป จากที่ออกเสียง โดยไม่ต้องเสียค่าโดยสาร หรือจัดให้ผู้มีสิทธิออกเสียงไปหรือกลับจากที่ออกเสียง เพื่อจูงใจหรือควบคุมให้ผู้มีสิทธิออกเสียงไปลงคะแนนหรือออกเสียงอย่างใดอย่างหนึ่งหรือไม่ออกเสียง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ ๑ ปี ถึง ๕ ปี หรือปรับตั้งแต่ ๒๐,๐๐๐ บาทถึง ๑๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนด ๕ ปี (มาตรา ๖๒)

๖.๕ กำหนดโทษสำหรับผู้เผยแพร่ผลการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการออกเสียง ในระหว่างเวลา ๗ วันก่อนวันออกเสียงจนถึงเวลาสิ้นสุดการออกเสียงต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๓ เดือน หรือปรับไม่เกิน ๖,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา ๖๓)

๖.๖ กำหนดโทษสำหรับกรรมการประจำหน่วยออกเสียงที่จงใจนับบัตรออกเสียง หรือคะแนน ในการออกเสียงให้ผิดไปจากความจริง หรือรวมคะแนนให้ผิดไป หรือกระทำความผิดประการใด ๆ โดยมีได้มีอำนาจ กระทำโดยชอบด้วยกฎหมายให้บัตรออกเสียงชำรุด หรือเสียหาย หรือให้เป็นบัตรเสีย หรือกระทำการด้วย ประการใด ๆ แก่บัตรเสียเพื่อให้เป็นบัตรที่ใช้ได้ หรืออ่านบัตรออกเสียง ให้ผิดไปจากความจริงหรือทำรายงาน การออกเสียงไม่ตรงความจริง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ ๑ ปีถึง ๑๐ ปี และปรับตั้งแต่ ๒๐,๐๐๐ บาทถึง ๒๐๐,๐๐๐ บาท (มาตรา ๖๔)

๖.๗ กำหนดในกรณีศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งตามพระราชบัญญัตินี้ ให้นับตั้งแต่วันที่ศาลมี คำพิพากษาถึงที่สุด

๖.๘ กำหนดในกรณีศาลมีคำพิพากษาลงโทษผู้ใดตามฐานกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ และผู้นั้นเป็นผู้กระทำให้การออกเสียงไม่เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรมอันเป็นเหตุให้ต้องมีการออกเสียงใหม่ ในหน่วยออกเสียงใด ให้ศาลมีคำพิพากษาว่าผู้นั้นต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายสำหรับการออกเสียงในหน่วยออกเสียง ที่เป็นเหตุให้คณะกรรมการการเลือกตั้งให้ต้องมีการออกเสียงใหม่นั้นด้วย

นางวนิดา อินทรอำนวย / จัดทำ